

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

DIREKTORAT ZA OBRAMBNO POLITIKO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 24 18

F: 01 471 29 78

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-55/2012-35

Datum: 23.05.2013

Zadeva: Stališče do predloga za izstop Republike Slovenije iz zveze Nato posredovanega preko spletnega orodja predlagam.vladi.si

Zveza: dopis, št. 092-178/2013/1, z dne 17. 5. 2013

V Ministrstvu za obrambo smo proučili predlog pod oznako predlagam vladi 4515-178, v katerem predlagatelj predlaga izstop iz Nata zaradi visokih stroškov članstva, visoke ogroženosti slovenskih vojakov izven države in drugih obveznosti do zveze Nato. Predlog za izstop Republike Slovenije iz Nata predstavlja sicer legitimno razmišljanje v okviru demokratične družbe, vendar menimo, da sam izstop iz Nata ne predstavlja rešitve za zmanjšanje obrambnih izdatkov niti zmanjšanje ogroženosti za pripadnike Slovenske vojske oziroma posredno varnost države. Prav nasprotno. Izven Zavezništva bi bila raven varnosti Republike Slovenije nižja, obrambni izdatki pa bi bili večji.

V nadaljevanju izpostavljam predvsem najpomembnejša dejstva, ki utemeljujejo upravičenost in smotnost našega članstva v Natu.

1. Referendumska odločitev in večinska politična podpora

Po osamosvojitvi Republike Slovenije je postalo članstvo v Natu, poleg članstva v Evropski uniji, osrednja zunanje politična prioriteta vseh vlad. Novembra 2002 je bila Republika Slovenija na vrhu Nata v Pragi povabljena, da začne pristopne pogovore za članstvo. Na referendumu v marcu 2003 je več kot 66 % volivcev podprlo naše članstvo v Natu. K visoki referendumski podpori je prispevala tudi podpora večine političnih strank, predsednika republike in drugih institucij. Navedeno kaže na visoko stopnjo soglasja in podpore vstopu Republike Slovenije v Nato, tako nosilcev političnega sistema kakor tudi državljanov Republike Slovenije.

Soglasje o članstvu v Natu ostaja visoko, saj se nobena izmed parlamentarnih strank ne zavzema za izstop iz Nata. Konsenz o načinu zagotavljanja nacionalne varnosti v sistemu kolektivne obrambe se kaže tudi v Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, ki jo je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 2010 in v kateri predstavlja kolektivna obramba v okviru Nata enega ključnih elementov zagotavljanja nacionalne varnosti, stabilnosti in obrambe.

2. Zagotavljanje ravni varnosti Republike Slovenije znotraj Zavezništva

Članstvo v Natu Republiki Sloveniji zagotavlja varnostne garancije, ki nam kljub majhni verjetnosti konvencionalnega napada na državo, omogočajo opustitev koncepta samozadostnosti pri zagotavljanju nacionalne obrambe. Po sprejemu v Nato Republika Slovenija zmanjšuje obseg Slovenske vojske, obenem pa izboljšuje njeno usposobljenost in opremljenost.

Republika Slovenija je v Zavezništvu aktivna pri oblikovanju in izvajanju politik Nata. Čeprav je splošni vpliv Republike Slovenije v mednarodnem varnostnem okolju povezan z njeno gospodarsko in vojaško močjo, nam članstvo v Nato daje vzvod, s katerim lahko na za nas še posebno pomembnih področjih uveljavimo svoje varnostne interese.

Članice Zavezništva suvereno sprejemajo odločitve o svoji varnostni politiki. Nato ne zahteva nakupa določenega orožja in pošiljanja vojakov v mednarodne operacije in misije. Kakor vse druge članice Nata tudi Republika Slovenija sama sprejema odločitve o nakupu oborožitve v skladu s proračunskimi možnostmi in sama ponuja sile za sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah na nabornih konferencah Nata, potem ko sprejme ustrezne politične odločitve na podlagi lastnih interesov.

Republika Slovenija sodeluje v mednarodnih operacijah in misijah, kot kredibilna in odgovorna članica mednarodne skupnosti in ne zaradi članstva v Natu. Kot država, ki trenutno ni vojaško ogrožena, ima naša državo moralno dolžnost, da v okviru svojih moči v sodelovanju z zaveznicami in partnerji aktivno prispeva pri zagotavljanju varnosti v tistih delih sveta, ki nimajo stabilnega varnostnega okolja. To velja tudi za območja na katerih sodelujemo v mednarodnih operacijah in misijah. Poleg vojaških zmogljivosti Republika Slovenija sodeluje v mednarodnih operacijah in misijah tudi s civilnimi projekti. Da članstvo v Natu ni neposredno povezano z udeležbo v mednarodnih operacijah in misijah, ne navsezadnje kažejo tudi primeri Finske, Švedske ter več drugih nečlanice Nata, ki imajo npr. v Afganistanu po nekajkrat več pripadnikov svojih vojska kot Republika Slovenija.

3. Finančno breme zagotavljanja varnosti

Ministrstvo za obrambo nikakor ni imuno na vplive finančne in gospodarske krize. V sprejetem proračunu Ministrstva za obrambo za leto 2011 so bili obrambni izdatki načrtovani v višini 583 mio eurov. Po dveh rebalansih so bili dejanski obrambni izdatki v letu 2011 v višini 478 mio eurov, kar je za 18 % ali 105 mio eurov manj od načrtovanih. Delež obrambnih izdatkov v BDP se je od načrtovanih 1,53 %, zmanjšal na 1,34 %. V letu 2012 so obrambni izdatki znižali na 422 milijonov evrov. Za leto 2013 odobrena sredstva za obrambne izdatke znašajo 1,17% BDP, kar predstavlja znižanje za skoraj pol odstotne točke v primerjavi z 1,64% BDP, ki smo jih za obrambo porabili v letu 2010. Tudi v sprejeti Resoluciji o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025, je predvideno, da se bo ob manj ugodnih razmerah obseg finančnih virov Ministrstva za obrambo povečeval zgolj nominalno, torej za stopnjo inflacije. Ne navsezadnje z letom 2010 se je začel zmanjševati tudi načrtovan skupni obseg Slovenske vojske od 14.000 pripadnikov na 10.000 pripadnikov (8.000 stalne sestave in 2.000 pogodbene rezerve) do 2025 leta.

Članstvo v Natu ne prinaša le finančnih obveznosti, pač pa je potrebno denar, ki ga Republika Slovenija plačuje za delovanje Nata, obravnavati podobno kot sredstva namenjena Evropski uniji. Iz Natovih proračunov se financirajo zmogljivosti, ki jih uporablja tudi Republika Slovenija. Med drugim se sofinancira tudi posodobitev letališča v Cerkljah ob Krki. Za ta namen je bilo že odobreno 39 milijonov evrov, kar je enako vsem dosedanjim plačilom Slovenije v Natove skupne proračune do vključno letos. Članstvo v Natu omogoča Republiki Sloveniji tudi

varovanje zračnega prostora s prestreznimi letali v okviru zavezniških mehanizmov. Gre za izredno pomembno zavezniško pomoč, saj bi bili drugi načini varovanja slovenskega zračnega prostora politično in finančno težko uresničljivi.

Na podlagi navedenega je ključna ugotovitev, da v sodobnem, kompleksnem in nepredvidljivem varnostnem okolju, v katerem prevladujejo asimetrične grožnje in so finančni viri za razvoj potrebnih vojaških zmogljivosti bolj omejeni, nobena država ne more zagotavljati svoje varnosti in obrambe sama. Zato je nujno potrebno povezovanje in partnersko sodelovanje. Za uživanje pravic in ugodnosti, ki izhajajo iz članstva v Natu, mora Republika Slovenija prevzeti tudi odgovornosti in prispevati v Zavezništvu po načelu sorazmerne in pravične delitve bremena ter zavezniške solidarnosti. Članstvo v Natu Republiki Sloveniji omogoča zagotavljanje varnosti pod ugodnejšimi pogoji, kakor če bi si varnost zagotavljala sama. Nacionalna varnost, ki jo Republika Slovenija zagotavlja tudi s članstvom v Natu, predstavlja okvir, ki omogoča temeljne pogoje za socialni in gospodarski razvoj družbe.

Primož Šavc
sekretar
generalni direktor

Poslano:
– naslovu